

Nadvse srčno upamo, da naše odprto pismo osebno preberete Vi in ne zgolj kakšen uslužbenec Vašega kabineta, saj je pismo naslovljeno na Vas osebno. Nismo prepričani v to, ker smo se v preteklih šestih letih delovanja na problematiki tiktakajoče ekološke bombe Ekosistemi Celje d. o. o. na odsluženih Opekarni Novo mesto v Zalogu pri Straži že dvakrat obračali na kabinet Vlade RS, pa ne gospod Janš ne gospa Bratuškova naših v nebo kričečih in opozoril nista prebrala. To sklepamo, ker so nam odgovorili drugi ljudje. Razumemo, da predsednik in predsednica zavoljo preobremenjenega urnika nista imela časa za katastrofo, ki se še ni zgodila, a pri tej tragediji pričakujemo in zahtevamo državljani RS Vaš osebni angažma, gospod Miro Cerar.

Nedvomno ste v preteklih dneh tudi sami preko različnih medijev videli, kakšen katastrofalen požar se je zgodil na Dolenjskem. Katastrofalen za obrat, ki je večinoma pogorel; katastrofalen za njegovo bližnjo okolico, kjer je zastrupljena voda in zemlja; nikoli pa ne bomo izvedeli, kako škodljiv je bil za celotno Novomeško pokrajino oz. Krško kotlino in JZ Slovenijo nasploh, ki se je te dneve ob jutrih dobesedno dušila v strupenih plinih.

Požar je nastal kot logična posledica nikakršne ureditve obrata za zbiranje, skladiščenje in predelovanje nenevarnih odpadkov, kjer se predeluje tudi lesna biomasa v sekance. Že od leta 2011, ko je prevzelo pobudo od Civilne iniciative Zalog-Loke, je društvo RDEG Ivančna Gorica opozarjalo na naslednje nedvomno grobe, očitne kršitve:

- Podjetje je pred slabim desetletjem prevzelo obrat stare, degradirane opekarne in ni nič investiralo v preureditev obrata s popolnoma drugo dejavnostjo, ki je bila že takrat podvržena zelo strogi zakonodaji in gradbenim ter drugim predpisom, po katerih mora biti tak obrat urejen;
- Za potrebe izgradnje velikega platoja za deponiranje lesne surovine so izkopali preko 15.000 m² zemlje, za kar ni bil izdelan zakonsko predpisan projekt in posledično niso pridobili gradbenega dovoljenja;
- Okoljevarstvena dovoljenja dejansko ne bi smela biti veljavna, ker je bil kršen upravni postopek v času pridobivanja: obveščana je bila Občina Novo mesto, čeprav je obrat v mladi občini Straža, ki je takrat že obstajala in bi morala biti obveščana ta občina;
- Obrat nima urejene osnovne infrastrukture: nima dovolj objektov in pokritih površin za obvezno shranjevanje nenevarnih odpadkov pod streho, z nepropustnimi notranjimi tlaki; obstoječi objekti nekdanje opekarne so tako dotrajani, da se jim na mestih ruši streha, za te objekte pa niso imeli gradbenega dovoljenja, kaj šele da bi vložili za spremembo namembnosti objektov; obrat nima urejenih utrjenih in nepropustnih zunanjih površin, ki bi zajemale izcedne vode in pa vode ob morebitnem požaru v lovilce izcednih vod in jih odvajale v zadrževalnik, ki bi preprečil izlivanje nevarnih izcednih voda v okolico obrata in naprej v naravo med običajnim delovanjem in v ekstremnih primerih nesreč kot so izlitja in požari (izcedne vode preko stare meteorne kanalizacije tako ves čas tečejo na javne površine (cesto) in zasebne površine (travnike) ter tako v ponikovalnico, gotovo tudi v Krko, ki je oddaljena 400 metrov; nima nikakršnih protipožarnih ukrepov (požarnih zidov, hidrantnega omrežja ali vsaj požarnega bazena ...); obrat ni niti v celoti ograjen in je tako podvržen nekontroliranim potencialnim vdorom vsiljivcev na območje obrata;
- Deponiranje odpadne surovine se je skozi leta širilo tudi na parcele, za katere nimajo dovoljenja;

- Na obratu imajo nekaj dovoljenj, torej parcialno, tudi okoljevarstvenih, katera pa so platonična, torej v dejanskemu stanju na tem smetišču nimajo nobene podlage. Pristojnim vladnim službam RS smo zato predlagali odvzem okoljevarstvenih dovoljenj in sanacijo obrata, kar so nam na enem izmed sestankov na ministrstvu tudi obljubili. To se ni zgodilo nikoli. Celó tako so nas izigrali, da so kmalu za tem zamenjali pristojnega v.d. direktorja Direktorata za okolje in glavno inšpektorico RS za okolje in naravo;

- opozarjali smo tudi, da imamo neuradne informacije, da so na obratu tudi nevarni odpadki, čeprav za to nimajo dovoljenja, kar se je ob tem zadnjem požaru izkazalo za resnično, saj imamo fotografije kot dokazno gradivo (nekakšna masa v vrečkah z oznako »nevarni odpadki« in železniški pragovi, zaradi posebnih premazov).

Še bi lahko naštevali. Vse to in še več je dokumentirano, podprto tudi s fotografijami v zapisnikih 12 ekoloških patrolj. Arhivsko gradivo našega prizadevanja je obširno. Dovolj je bilo. Preveč. Zgodba se zaključuje s katastrofo, na katero smo ves čas svarili. Ne samo svarili: prvi, zelo podoben požar, le v malo manjšem obsegu (zgorel je »le« en objekt s sončno elektrarno na strehi), se je zgodil že leta 2013 in nato po neuradnih informacijah našega sokrajana, ki živi ob meji obrata, še dva v nočnih časih, o katerih pa se ni poročalo. Zaradi nedoumljive malomarnosti lastnikov in upravnikov obrata, je prišlo tudi do dveh dokumentiranih izlivov nevarnih tekočin v neposredno okolico obrata. Vse te grobe kršitve smo skrbno in redno spremljali, o njih obveščali inšpekcije (različnih pristojnosti), pristojna ministrstva, do kabineta Vlade RS. Nihče od pristojnih ni opravil svojega dela! V tožbi, ki se pripravlja, bomo na osebno odgovornost poklicali vse odgovorne in nihče ne bo ušel roki pravice. Vztrajali bomo do zadnje instance na Evropskem sodišču in uspeli, tako kot v primeru Lafarge, čeprav bo pot dolga. Dovolj je bilo naše politične korektnosti, diplomacije in doslednega delovanja po črki zakona, ki pa nam ni prineslo rezultata, saj se nasprotni breg, kjer so bile do zdaj tudi vladne službe, zakonov ne drži. Verjeli smo v sodelovanje z vladnimi službami, pa so te očitno v službi kapitala in so s svojim nedelovanjem državljanom Republike Slovenije povzročile obsežno okoljsko škodo in jim tako dokončno odvzele ustavno pravico do čistega okolja in zdravega življenja.

Nikoli nismo uradno nasprotovali prisotnosti obrata v našem kraju. Zahtevali smo le strokovno in dokončno sanacijo bivše opekarne ter izgradnjo sodobnega centra za predelovanje nenevarnih odpadkov, ki bo že na prvi pogled ugleden, urejen po strogih smernicah, opremljen z najnovejšo in najčistejšo tehnologijo (kot to zahtevajo direktive) in svoji občutljivi okolici popolnoma nenevaren (NATURA 2000 – obsežno območje v Zaloški kotlinici in celotna struga reke Krke, ruralen svet s poljedelskimi površinami 1. kvalitete).

Zdaj, ko smo bili tako grdo prevarani s strani kriminalnega podjetja in vladnih služb, ki jim ne zaupamo več; ko se je zgodila nepopravljiva katastrofa, ki je povzročila neizmerno žalost in ogorčenje, predvsem pa gnev občanov več prizadetih občin (Straža, Novo mesto, Dolenjske Toplice...) in tako rekoč vseh državljanov Slovenije, odločno spreminjamo svojo zahtevo:

Zahtevamo, da se obrat ustavi in celovito sanira, odgovorne predstavnike Ekosistemi Celje d.o.o. kazensko preganja in drago kaznuje ter podjetje odstrani iz naših krajev, OPPN za gospodarsko cono Zalog pa spremeni tako, da ne bo dovoljenega zbiranja, skladiščenja in predelovanja niti nenevarnih, kaj šele nevarnih odpadkov!

Vi ste s svojo ekipo sodelavcev prevzeli vajeti države šele po tem, ko smo mi kot društvo, ki si je priborilo status delovanja v javnem interesu, na tej problematiki že kapitulirali. Ste pravnik, ki naj bi verjel v pravno državo ter jo v svojem mandatu uveljavljal in krepil. Niste osebno odgovorni za nazaj, ste pa odgovorni kot trenutni predsednik Vlade RS, da učinkovito ukrepate zdaj, ko je bila škoda že narejena in naše trditve dokazane kot utemeljene. Na Vas javno naslavljamo eno vprašanje, na katerega zahtevamo od Vas ekspliciten odgovor; kot vedno pri našem vsakdanjem delovanju pa tudi predlog, ki v tem primeru postane zahteva vseh državljanov, ki bodo povabljeni tudi k podpisu peticije z zgoraj opisano zahtevo po odstranitvi obrata:

Vprašanje:

Kaj konkretno ste že storili v teh dneh in kaj konkretno boste še storili pri reševanju problematike uničenega obrata Ekosistemi Celje d. o. o. v Zalogu pri Novem mestu?

Zahteva:

V najkrajšem času sestavite posebno komisijo, krizni odbor, kakorkoli boste že imenovali namensko sestavljeni organ, sestavljen iz vseh pristojnih služb, ki v preteklosti niso opravile svojega dela, in v katerega morajo biti vključeni strokovnjaki in pristojni referenti ter odgovorni predstavniki javnih služb RS (inšpektorji vseh vej: okoljski, gradbeni, požarni ...; pooblaščenec uslužbenci MOP, ARSO, pristojnih direktij in sorodno). Ta delovna skupina, v kateri ni prostora za politike, naj obišče teren, opravi pogovore s predstavniki krajanov, koordinira tudi kriminaliste in ostale preiskovalce, od njih zahteva rezultate celovite analize povzročene škode in ugotovitve krivde. Nato naj koordinira pristojne službe, da se podjetju odvzame vsa dovoljenja in obrat zapre. Po zaprtju naj s strokovnimi službami zasnuje projekt celovite ekološke in gradbene sanacije, v kateri mora biti vključena tudi podrobna analiza prvotne sanacije(sondiranje), ko se je v nekdanje opuščene glinokope po navedbah prič zakopalo vse vrste odpadkov, verjetno tudi nevarnih. Izvedbo sanacije naj ta organ sprotno nadzira, ves čas obstoja mesečno poroča sprotno opravljeno delo medijem in po končani sanaciji območja odda in javno predstavi končno poročilo.

Pričakujemo, da bo strošek vseh aktivnosti pri gašenju požara in celoviti sanaciji obrata nosilo podjetje Ekosistemi Celje d.o.o., vključno z drugimi lastniki, torej celotna korporacija. Vse to naj se predstavi javno in transparentno.

Prosimo za jedrnat in konstruktiven odgovor, brez praznih obljub in politiziranja. Tega smo dodobra siti. Govorimo iz osebnih izkušenj, vse naše obtoževalne trditve pa lahko dokažemo in jih tudi bomo po sodni poti, pa čeprav dolgotrajni. Klima je dosegla vrelišče in ljudem je prekipelo. Ljudje smo pa država in če nevestnim državnim uradnikom ne bo uspelo zajezi tega sramotnega brezpravdja, bomo to dosegli sami.

Čas je, da pristojne službe RS na področju varstva okolja in narave, ter ostale službe kot so službe pregona (policija, tožilstvo, sodišče ...) končno začnejo opravljati svoje delo tudi pri pomembnih in odmevnih okoljskih problematikah, sicer v nepravni državi kriminalni kapital lahko počne kar si zamisli, vse pa se konča s kratkotrajno ali dolgotrajno škodo različnih razsežnosti. V tem čolnu varovanja narave in človeškega okolja smo vsi, tudi vi, gospod predsednik vlade. Kriminalno je, da mnogi državljani iz potaplajočega se čolna mečemo vodo ven, javne službe pa gledajo stran, ko brezobzirni in denarja požrešni kapitalisti prestopajo mejo zakonitosti in v čoln vrtajo nove luknje.

V kolikor ne boste zadostili naši pobudi na zahtevan ali podobno zadovoljiv način, odkrito napovedujemo tožbo proti Republiki Sloveniji, vsem njenim pristojnim organom in Vam kot vrhovno odgovorni osebi. To nam gre težko z jezika, ker smo delavni, pošteni in zvesti državljani svoje države, a prav gotovo se kot pravnik strinjate, da druge izbire nimamo. V sodobni zakonodaji, ki je v veliki večini nastala na podlagi zavezujočih evropskih direktiv in tudi svetovnih konvencij (npr. Aarhuška konvencija), imamo državljani zelo veliko moč soodločanja o okoljskih problematikah, a so nam te pravice vztrajno kršene vedno in povsod. Sram nas je, da moramo pravico na koncu trnovih sodnih poti iskati izven lastne državne ureditve, ki se do nas obnaša slabše kot mačehovsko (in jo večinoma tudi najdemo, kar je zelo zgovorno)!

S spoštovanjem,

Kontaktna oseba: Aleš Plut, predstavnik RDEG Iv. Gorica, rdeg.snm@gmail.com

Civilna iniciativa Zalog – Loke, Zalog 11, 8000 Novo mesto;

Regijsko društvo ekološkega gibanja (RDEG) Ivančna Gorica, Zalog 11, 8000 Novo mesto;

Kulturno politično društvo Svoboda, Zalog 11, 8000 Novo mesto;

ZB za vrednote NOB, KO Straža, Ulica talcev 9, p.p. 44, 8231 Straža;

ter zunanji sodelavci, občani, prostovoljci